

Nauja knyga, prabyianti apie Melburne gyvenančių lietuvių praeitį

Gražina Pranauskienė. Dana Monika Baltutienė yra knygos „Melburno lietuvių klubui (1965–2015) 50 metų“ autorė ir leidėja (2016, MinuteMan Press, Melbourne). Leidinio viršelyje – klubo nuotrauka su „Lithuanian House“ ir „Lithuanian Club“ užrašais patvirtina, kad tame pačiame pastate gyvuoja ir Klubas, ir Namai. Šimtas dvidešimt vieno puslapio leidinyje paliesta 1953–2015 metų lietuvių klubo istorija, o taip pat atskirų grupių ir organizacijų, tokių kaip baleto draugijos, tautinių šokių, chorų, teatro, katalikų, socialinės globos, skautų, sporto, gydytojų, inžinierių, šaulių, ramovėnų, menininkų, senjorų klubų susikūrimas ir veikla.

Knyga išleista lietuvių ir anglų kalbomis. Iš pirmų puslapių skaitytojas sužino, kad Lietuvių klubas ir Lietuvių namai įsikūrę Šiaurės Melburne, Erolo gatvėje (44–50 Errol, North Melbourne) ir kad 1947–1950 metais Melburne apsigyveno apie 2000 lietuvių. Svarbu tai, kad 1958 metais Šv. Jono bažnyčioje (St. John's Church) lietuviškai mokėsi 100 mokinių. Įdomu sužinoti, kad 1969 metais 46 lietuvės moterys dalyvavo 10 kilometrų eitynėse, kurios papildė lietuvių išdą 2000 dolerių, taip reikalingų moterų seklyčios statybai!

Dana Monika Baltutienė džiaugiasi, kad 1970 metais įrengus jubiliejinę salę, „užvirė puikus gyvenimas mūsų Lietuvių klube“ (p. 11). Jis tebeverda iki šiol! Turbūt nedaugelis teprisimena, kad leidimas klubo bare prekiauti alkoholiu buvo gautas 1974 metais, o baras savaitgaliais bei ypatingom progom tebedirba ir šiandien.

Labai svarbus Antano Krauso vardo bibliotekos kambario įsteigimas, kurios pagrindiniu rėmėju tapo Australijos lietuvių fondas, veikiantis nuo 1957 metų ir finansiškai padedantis įvairioms organizacijoms ir asmenims, pasiaukojamai

dirbantiems lietuvių išlaikymo labui. Nuo 1978 metų Lietuvių namuose dirbuojasi kredito draugija „Talka“, išduodanti įvairias paskolas.

Knygos autorė pažymi, kad pagrindinis klubo organizacijų tikslas daugelį metų siejosi su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo veikla, pareikalavusia „daug pastangų iš mūsų tautiečių“ (p. 23). Penkiasdešimties metų laikotarpiu daugelis anksčiau išvardintų grupių ir organizacijų čia rengė minėjimus, koncertus, pokylius, susirinkimus ir rūpinosi labdara.

Šiandien Lietuvių klubas ir Lietuvių namai yra gerokai pagražėję ir pasiruošę „Australijos lietuvių dienoms“, vyksiančioms gruodžio pabaigoje. Dalyviams bei svečiams tai bus gera proga įsigyti Danos Monikos Baltutienės knygą, o taip pat – patyrinėti kruopščiai surinktas 275 spalvotas ir nespalsvotas nuotraukas. Nenuostabu, jog viena kita, įsiterpusi tarp pasakojimų lietuvių ir anglų kalbomis, pasikartoja, bet užtat galime būti tikri, kad nuotraukose matytų asmenybių nesupainiosime su kituose miestuose gyvenančių tautiečių veidais!

Knygos autorė dėkoja Birutei Prašmutaitei, Sauliui Varnui, ir visiems melburniškiams už pataisymus, patarimus bei pasidalinimą asmeninėmis nuotraukomis.

Finansinę paramą knygai „Melburno lietuvių klubui (1965-2015) 50 metų“ suteikė šios organizacijos ir asmenys: Australijos lietuvių fondas, Melburno lietuvių klubas, Melburno apylinkės valdyba ir dr. Kazys Zdanius.

Bet kuri nauja knyga apie lietuvių Australijoje sukelia susidomėjimą, bet sykiu nėra vienas rašytojas nėra išvengęs kritikos. Mažai kas imasi kruopštaus ir atsakingo darbo ieškoti tikslų faktų ir atrinkti patikimus informacijos šaltinius. Tai ypač liečia reikšmingas pavienių asmenų ir grupinės nuotraukas, stengiantis atpažinti išblukusius ar iš atminties išsityrusius veidus. Nelengva atsijoti ankstesnių leidinių medžiagą, bandant atsekti svarbiausius pasiekimus, ko nors nepraleidus, nesupainiojus titulų ar pavardžių. Kiekvieno laikotarpio istorija yra perduodama ateities kartoms, tad labai svarbu, kad pokario laikotarpiu ir vėliau Australijoje atsidūrusių tautiečių Melburno lietuvių bendruomenėje atlikti darbai yra įamžinti dar viena knyga.

Danos Monikos Baltutienės iniciatyva yra labai sveikintina, nes netolimoje ateityje iš atminties išsitrins dar daugiau pasakojimų, kurie turėtų būti atidžiau vertinami, apie viską lietuvių spaudoje rašant su didesne atsakomybe. Nuotraukų ryškumas

ir pasirašymas po straipsniais turėtų tapti būtinybe, nes, pavyzdžiui, atliekant mokslinius tyrimus, neįmanoma naudoti pasirašytos inicialais ar slapyvardžiais medžiagos! Tad įdomūs ir vertingi bendruomenėje vykstantys renginiai ar asmeniniai pasakojimai taip ir sudūlės stingstančio laiko lentynose.

Apie knygos autore

Dana Monika Baltutienė Melburne baigė mokytojų seminariją, vėliau Melburno universitete bibliotekininkystę. 1981 metais Menų fakultete apsigynė garbės vardo disertaciją „Lithuanians in Melbourne 1947-80“. Tame pačiame universitete baigė komercijos ir ekonomikos magistrantūros studijas . Yra viena iš knygos „Australijos lietuvių 40 metų kultūrinė veikla 1950–1990“ (1990) redaktorių (Reflection Printing, Melbourne).

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
R Ė M I M O
F O N D A S

